

Dr Emir Kremić, direktor

1. PREPREKE ZA RAZVOJ OBRTA U FBiH

1.1. PREPREKE SA STANOVIŠTA POSTOJEĆEG ZAKONA O OBRTU

- odobrenje predviđa bavljenje samo jednom djelatnošću (obrtom) što nije slučaj sa pravnim licima
- namjena jednog poslovno prostora nije multifunkcionalna (npr. u RH prostor može biti multifunkcionalan i u njemu se mogu obavljati djelatnosti popravke ključeva, adekvatna prodaja i popravka obuće)
- obrtni registar u FBiH ne funkcioniše
- ne postoji lista zanimanja koja mogu biti obrti tako da nije definisan ni način sticanja obrazovanja za ta zanimanja
- problem polaganja stručnih ispita nije riješen jer komore i ministarstva nemaju stručni kadar da provode ispite
- određena zanimanja ne postoje u svim kantonima niti se mogu sprovesti edukacije, a samim tim ni pokrenuti obrt
- poseban problem su tradicionalna zanimanja i njihov prijenos zbog činjenice da neka važna zanimanja izumiru, a oni koji poznaju ta zanimanja ne mogu ih nastaviti raditi jer ne mogu steći ta zanimanja u formalnom obrazovanju, a znaju ih obavljati
- obrtnik za svoje obaveze odgovara cjelokupnom imovinom

1.2. PREPREKE SA STANOVIŠTA OSTALIH ZAKONA KOJI REGULIŠU RAD OBRTA

- potpuno jednaka stopa poreza na dohodak za sve samostalne djelatnosti bez obzira na visinu dohotka i djelatnost
- stopa poreza na dohodak je izjednačena za samostalne i nesamostalne djelatnosti
- neujednačene visine komunalne takse između županija i općina Federacije BiH
- stopa doprinosa na dohodak je izjednačena za samostalne i nesamostalne djelatnosti
- obrtnici nemaju pravo uvoziti repromaterijal i izvoziti gotove proizvode (nejednakost u odnosu na pravna lica)

Dr Emir Kremić, direktor

2. ZBOG ČEGA JE ZAKON O OBRTU BITAN SA STANOVIŠTA STATISTIKE

- zbog obrtničkog registra koji nije uspostavljen a koji bi se koristio kao administrativni izvor podataka za ažuriranje dijela Statističkog poslovnog registra. Podaci iz Statističkog poslovnog registra se dostavljaju Eurostat-u od strane Agencije za statistiku i osnova su za provođenje svih statističkih istraživanja, što znači da od razvoja administrativnih izvora i registara zavisi i razvoj statistike FBiH, a time i statistike BiH.
- zbog sistema registracije poslovnih subjekata u koji je uključen Federalni zavod za statistiku po pitanju dodjele šifre djelatnosti

3. PODACI O BROJU REGISTRIRANIH OBRTNIKA

Administrativni registar FBiH -stanje 30.09.2016

Vrsta subjekta	Broj registriranih subjekata - aktivni
Pravna lica	54789
Jedinice u sastavu	30557
Fizička lica	51180

Statistički poslovni registar FBiH -stanje 30.09.2016

Vrsta subjekta	Broj registriranih subjekata - aktivni
Preduzeća	41625
Lokalne jedinice	23169
Preduzetnici	39811

Komentar na prethodne tabele (objašnjenje): Podaci o broju Registriranih obrtnika (fizička lica odnosno preduzetnici) u Statističkom poslovnom registru su značajno manji u odnosu na Administrativni registar jer obuhvataju samo obrtnike koji su ekonomski aktivni, odnosno koji obavljaju registriranu djelatnost što nije slučaj sa Administrativnim registrom. Administrativni registar obuhvata i obrtnike koji imaju neizmirene porezne obaveze ali nisu ekonomski aktivni.

Federalni zavod za statistiku je izvršio ažuriranje Statističkog poslovnog registra (dio koji se odnosi na obrtnike), zbog naprijed navedenog razloga, u drugoj polovini ove godine.

Dr Emir Krečić, direktor

AR FBiH - Broj registriranih aktivnih preduzetnika (stanje 30.09.2016)

KD	KD naziv	UKUPNO
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV	4654
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	12
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	6431
D	PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PA	69
E	SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE	37
F	GRAĐEVINARSTVO	2013
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOT	13303
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	4560
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	9922
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	510
K	FINANSIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	121
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	98
M	STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	3096
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	715
P	OBRAZOVANJE	406
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE	836
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	373
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	4018
T	DJELATNOSTI DOMAĆINSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI DOMA	6
	UKUPNO	51180

SPR FBiH - Broj aktivnih preduzetnika (stanje 30.09.2016)

KD	KD naziv	UKUPNO
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV	3735
B	VAĐENJE RUDA I KAMENA	8
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	5048
D	PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PA	68
E	SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE	28
F	GRAĐEVINARSTVO	1531
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOT	9523
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	3807
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	7687
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	396
K	FINANSIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	112
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	74
M	STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	2664
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	470
P	OBRAZOVANJE	313
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE	758
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	259
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	3326
T	DJELATNOSTI DOMAĆINSTAVA KAO POSLODAVACA; DJELATNOSTI DOMA	4
	UKUPNO	39811

Dr Emir Krečić, direktor

Komentae na prethodne dvije tabelle: Evidentno je da je najveći broj registriranih obrtnika u područjima Trgovine i Djelatnosti pružanja smještaja, ali da su u ovim područjima i najveće razlike između podataka Statističkog poslovnog registra i Administrativnog registra.

4. FEDERACIJA BiH – Poduzetnici (obrnici) –ekonomski pokazatelji

Tabela 1 Bruto dodana vrijednost, u hilj. KM

	2012	2013	2014	2015
<i>Federacija BiH</i>	14.522.016	14.940.665	15.248.320	16.044.637
<i>Poduzetnici</i>	1.243.256	1.202.960	1.203.177	1.217.304
<i>Učešće BDV poduzetnika u BDV Federacije BiH (%)</i>	8,6	8,1	7,9	7,6

Tabela 2 BDV poduzetnika i BDP, u hilj. KM

	2012	2013	2014	2015
<i>BDP</i>	17.012.874	17.374.572	17.813.292	18.696.869
<i>BDV poduzetnika</i>	1.243.256	1.202.960	1.203.177	1.217.304
<i>Učešće BDV poduzetnika u BDP-u (%)</i>	7,3	6,9	6,8	6,5

Komentar za prethodne dvije tabelle: Učešće dodane vrijednosti za obrt u bruto domaćem proizvodu Federacije BiH iznosi oko 7% i smanjuje se iz godine u godinu.

Tabela 3 Prosječna neto plata, u KM

	2012	2013	2014	2015
<i>Prosječna plata radnika zaposlenih kod pravnih osoba (podaci Odsjeka za statistiku tržišta rada)</i>	830	835	833	830
<i>Prosječna plata radnika zaposlenih kod poduzetnika (podaci Odsjeka za statistiku nacionalnih računa)¹⁾</i>	406	400	404	400

Dr Emir Kremić, direktor

¹⁾ Prosječne plate za poduzetnike (obrtnike) izračunate na bazi podataka općinskih ispostava Porezne uprave

Komentar na prethodnu tabelu: Prosječna plata zaposlenih u obrtu iznosi oko 50% prosječne plate zaposlenih kod pravnih lica, odnosno dvostruko je manja u odnosu na zaposlene kod pravnih lica.

5. ZAKLJUČAK

Doprinos obrta razvoju ekonomije Federacije BiH se iz godine u godinu smanjuje, što ukazuje na nužnost da izmjene Zakona o obrtu moraju biti praćene izmjenama drugih zakonskih propisa (Zakon o doprinosima, Zakon o porezu na dohodak, Zakon o vanjskotrgovinskoj politici) kako bi se stvorili uslovi za RAZVOJ OBRTA i njegov veći doprinos razvoju ekonomije Federacije BiH.